

ДА ГОВОРИМ ЗА МОЖЕЩИТЕ ХОРА

реч на Илия Лингорски – изпълнителен директор на ЛИПА и зам.-председател на НДСВ произнесена по време на Тържествената конференция по повод 20-годишнината от дейността на Фондация за свободата „Фридрих Науман“ в България

София, 3 декември 2010 г.

“Идеята на либерализма трябва да се създаде наново. В хода на времето тя е загубила тъй много от своята яснота, острота и магнетизъм, че тя тепърва трябва да изгрее като нова зора пред хората.”

Думите са на пастор Фридрих Науман. Годината е 1906. Предизвикателството, което големият мислител и ревностен християнин ни отправя през времето, е повълнуващо от всякога.

Днес сме се събрали да почетем нашите приятели и колеги от Фондация за свободата „Фридрих Науман“ и да им благодарим за безкористната им подкрепа, за тяхната вяност и постоянство, за усилената им работа през последните 20 години в България, за да може днес страната ни да е по-свободна и с по-добри перспективи, отколкото през изминалите няколко века.

Тези две десетилетия, през които много от нас имаха чудесната възможност да се учат от и да работят заедно с любезните ни домакини, в исторически план бележат най-големия позитивен цивилизационен преход на нацията ни. Преход от диктатура към свобода и демокрация, от режим посветен на богоборството и преследване на хората заради тяхната вяра или убеждения, към едно общество, в което всеки свободно да може да изповядва и практикува своята вяра и да отстоява публично гражданските си убеждения. Това бе преход от държавна към частна собственост, от планова към функционираща пазарна икономика или казано накратко - от Съветския блок и Варшавския договор към НАТО и Европейския съюз.

От името на всички от НДСВ сърдечно благодаря за помощта и знанията, натрупани чрез съвместните ни проекти за стратегическо планиране и чрез участието на наши представители в Международната академия за лидери в Гумерсбах. Отзивите от програмата за обучение и обмяна на опит за кметове и представители в местната власт са отлични. Неотдавна успешно завършихме първата, но надявам се не и последна, серия от обучителни семинари по либерализъм и местна власт за регионалните структури на партията и младежката ни организация - един проект, по който работим съвместно с Либералния институт за политически анализи (ЛИПА).

Тук съм длъжен да благодаря и от името на ЛИПА, в качеството ми на изпълнителен директор на института, за плодотворната ни съвместна работа. Заедно проведохме семинари и обучения по либерализъм и икономическа политика в шестте региона на страната, организирахме публична дискусия по проблемите на здравеопазването в София, дебатирахме европейските измерения на местното самоуправление на базата на германския опит в провинциите Саксония и Саксония-Анхалт. Подкрепата

на фондацията ни даде изключителната възможност ЛИПА да стане първият пълноправен член от България на Европейския либерален форум.

Връщайки се отново към философията на Фридрих Науман, ние в ЛИПА също вярваме, че за да имаме функционираща демокрация, са ни нужни не само образовани политици, но още повече - обучени и подготвени граждани. Нашата убеденост, че промяната в съзнанието ни води до промяна на нашия живот ни мотивира да работим за утвърждаването на нова гражданска култура у нас, в която личната отговорност и свободния избор за принос към обществото да е неделима част от дефиницията ни за свобода. Трябва да култивираме отношение към частната собственост и стандарт на зачитането ѝ като към правото на живот и свободно изразяване за всеки. В предстоящата ни дейност ще търсим съвета и партньорството на Фондация за свободата „Фридрих Науман“ особено за реализирането на програмите ни за гражданско образование и обучение на млади лидери.

Фридрих Науман ни учи, че преди един век в Германия основната причина за забавяне на напредъка е била не толкова в отсъствието на лидери, а в липсата на пълноценен и изобилен поток от либерални идеи и мисъл. Днес този проблем в България обуславя необходимостта от активни либерални партии и политики.

В НДСВ искаме да допринесем за повече разум, повече толерантност и приемственост в политиката, да покажем предимствата на практичните политически идеи, пазарната конкуренция и свободата на мисленето пред арогантния популизъм и реваншизма. Конфронтацията, огорчението и „соченето с пръст“ винаги са водели само до личностна и обществена деградация, поради което рано или късно ще трябва да излязат от мода. В словото си пред Петия конгрес на НДСВ Цар Симеон II ни припомни, че *“Колкото повече агресията, хулите, скандалите стават белег на съвременния политически живот, толкова повече позитивизмът и стабилността, които носи НДСВ, ще се открояват като алтернатива.”* Ето защо гледаме спокойно и уверено напред и работим, за да преминем успешно през излишния драматизъм на политическото ежедневие. НДСВ ще продължи да бъде различната партия, защото бяхме създадени и продължаваме да работим за постигането на цели, надхвърлящи политическата конюнктура и злободневие.

Кои хора НДСВ се стреми да представя в политическия живот на България и Европа? Лично аз не харесвам много термина “средната класа”. Стана клише. Освен това отново предполага някъв тип уравниловка, често и съвършено неправилно на база усреднения размер на доходите на индивида. Вярвам, че способността на човек да бъде полезен, неговия капацитет да се учи, развива и живее пълноценно, да има здраво семейство и да се погрижи отговорно за себе си и за другите не може и не бива да се измерва с усреднения му месечен доход. Затова предпочитам да говорим за “можещите хора” - хората, които винаги имат достойно минало, усърдно настояще и сигурно бъдеще, уверените и инициативни индивиди, тези, които посрещат новите възможности отдалече, които създават, работят и жертват от своето време и усилия, за да може животът им и този на хората около тях да се променя непрестанно към по-добро. Затова в НДСВ се стремим да лансираме в обществото идеи и политики, които да са в услуга на тази все по-голяма и нарастваща група от можещи хора, на тези, които се идентифицират с думите, казани от Маргарет Тачър, че: *“Човек има правото да работи както намери за добре, да харчи това, което изкарва, да притежава собственост и държавата да*

му бъде служител, а не господар. Тези права са същността на свободната икономика и върху тази свобода почиват всички останали наши свободи.”

В заключение, позволете ми да погледна в по-далечното бъдеще и да предложа една тема, която в НДСВ и аз лично считаме за особено важна. През цялата ни история в нашата култура семейството е било винаги основата за изграждане на нашите ценности и успех. От либерална гледна точка инвестицията в отделния човек несъмнено ще даде по-добър резултат, отколкото инвестициите в която и да е друга част на обществото. Като подкрепяме и заздравяваме семейството и семейните ценности ние инвестираме в пълноценното изграждане на всеки отделен негов член, ефективно и най-вече навременно - от най-ранна детска възраст. Ще си послужи с думите на Цар Симеон II от миналата година: *“В българската душа семейството винаги е било център на една малка вселена, която обаче населява голямата вселена на нацията и изповядва същите ценности. Убеден съм, че една от целите на държавниците ни трябва да бъде връщането към традиционните български ценности. Управлението ще бъде изправено пред това предизвикателство, защото едва ли е възможно едно начинание да завърши успешно, ако то по един вътрешен начин не е свързано със семейството, с проблемите му, с целите му...”*

Нека всички работим затова, като помним, че различията ни, колкото и много да са те, всъщност ни обогатяват. Но семейните ценности и здравето семейство, в което всеки честит човек е роден и от което всеки би се радвал да бъде достойно изпратен, щом дойде часът му, винаги може и следва да ни обединяват.

Желая от сърце на приятелите ни от Фондация за свободата „Фридрих Науман“ през идните 20 години да пожънат всички добри плодове, които са посяли през изминалите 20 години, да продължат още по-успешно да сеят тук, у нас, и по света добрите семена на истината и свободата, а на всеки от нас - да открие пътя на своето призвание и да осъществи докрай целта, за която се е родил или е дошъл в тази чудесна земя България.